

MIROSLAW PONCZEK
AWF Katowice (Polska)

Recenzja książki Wojciecha J. Cynarskiego, *Spotkania, konflikty, dialogi. Analiza wybranych obszarów kultury fizycznej i turystyki kulturowej*. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2005, ss. 220 / The review of Wojciech Jan Cynarski's book. Meetings, conflicts, dialogues. Analysis of selected areas of physical culture and cultural tourism

Submission: 4.10.2008, acceptance: 4.11.2008

Wojciech J. Cynarski, *Spotkania, konflikty, dialogi. Analiza wybranych obszarów kultury fizycznej i turystyki kulturowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2008, ss. 220.

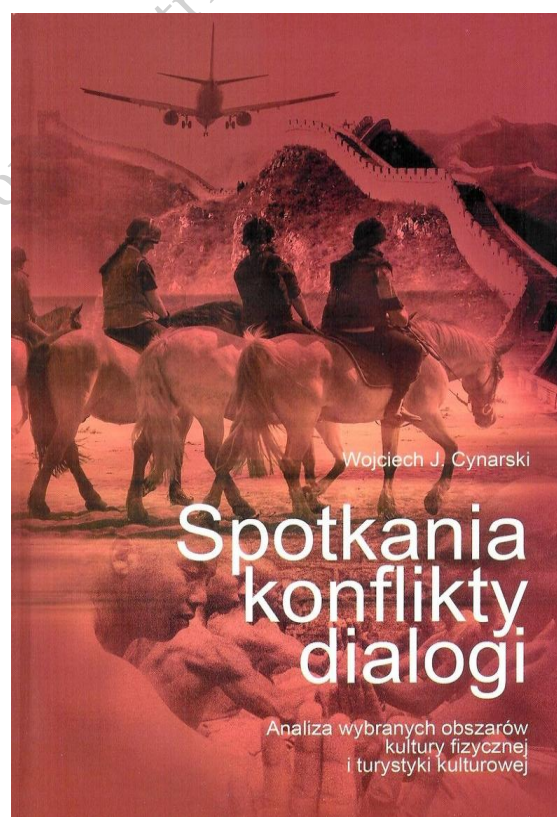
I

Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego w lipcu 2008 r. opublikowało monografię autorstwa profesora tej Uczelni, dr. hab. Wojciecha J. Cynarskiego pod tytułem *Spotkania, konflikty, dialogi. Analiza wybranych obszarów kultury fizycznej i turystyki kulturowej*. Dedykowana ona została Dziekanowi Wydziału Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego – prof. zw. dr. hab. Kazimierzowi Obodyńskiemu.

II

Z rozdziału I (*Perspektywa teoretyczna*) recenzowanego opracowania Czytelnik dowiadyuje się, że zarówno autor książki, jak i Jego Szeff, wywodzą się (w sensie naukowej metody i eksploracji badań) z socjologicznej „polskiej szkoły” prof. zw. dr. hab. Zbigniewa Krawczyka, jednego z pionierów socjologii kultury fizycznej w naszym kraju, byłego rektora AWF Józefa Piłsudskiego w Warszawie.

Prof. W.J. Cynarski przypomina w swym dziele „Krawczykowski” rozumienie kultury fizycznej, jako „względnie zintegrowanego i utrwalonego system zachowań w dziedzinie dbałości o rozwój fizyczny, sprawność ruchową, zdrowie, urodę, cielesną, doskonałość i ekspresję człowieka – przebiegających według obowiązujących w danej zbiorowości wzorów, a także rezultaty owych zachowań”¹.

¹ Cyt za: W.J. Cynarski, *Spotkania, konflikty, dialogi. Analiza wybranych obszarów kultury fizycznej i turystyki kulturowej*, Rzeszów 2008, s. 16.

Dodajmy w tym miejscu, że prof. Z. Krawczyk rozwinął ogólną, humanistyczną teorię kultury fizycznej, zarówno w zakresie filozofii, jak i socjologii tej dziedziny wiedzy². Droga tą idą i rozwijają ją intensywnie m.in. profesorowie Jerzy Kosiewicz oraz Kazimierz Obodyński i Wojciech J. Cynarski, a ostatnio w pewnym stopniu prof. AWF im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie, dr hab. Zbigniew Dziubiński.

Rzeszowski ośrodek naukowy badań nad socjologią kultury fizycznej kształtuje ostatnio humanistyczną teorię dalekowschodnich sztuki walki, a nawet polskich podkarpackich sztuk walki. W ten sposób uzupełnia pole badawcze swego mistrza – prof. Z. Krawczyka.

Tematem rozdziału II książki W.J. Cynarskiego jest *Sport i sztuki walki w procesie globalizacji*. Wojciech J. Cynarski pisze w nim m.in., że *budō*, będący drogą nieagresji, to system wartości etycznych i wychowawczych, w którym mistrzowie „uczą drogi życia w pokoju, rozwoju osobowej samoświadomości i praktyki fizycznej, rozwijają energię wewnętrzną – ki”³.

Treścią rozdziału III pracy W.J. Cynarskiego jest *Turystyka i rekreacja a dialog kulturowy*. W tej części opracowania, W.J. Cynarski idzie m.in. ku humanistycznej ekonomii turystyki i rekreacji. Widzi miejsce także dla Kościoła rzymskokatolickiego, nawiązującego do „podmiotowości i godności człowieka, społecznego dobra, łączenia wolności z odpowiedzialnością”⁴.

Turystyka sztuk walk, to problem będący tytułem rozdziału IV recenzowanej książki W.J. Cynarskiego. W tej partii pracy odnaleziono interesujące impresje towarzyszące studiom sztuk walki, wśród których Autor opracowania widzi również średniowieczne tradycje kultury klasycznej⁵.

W ostatnim IV rozdziale monografii W.J. Cynarskiego zaprezentowany został problem *Spotkań i dialogu kulturowego*. Dialogi i poznanie odbywają się poprzez działania fizyczne, przede wszystkim w zakresie wychowania do wartości kulturowych „często poprzez gest, symbolikę i ruch”⁶.

Reasumując, aktywność w obszarze kultury fizycznej, „kształtuje (wedle prof. Wojciecha J. Cynarskiego) także funkcje poznawcze i sferę emocjonalną osoby czynnie uczestniczącej [w opisywanej dziedzinie publicznej kreacji – dopisek M.P.]”⁷.

Z tych też względów, jak również z racji fascynacji problematyką badawczą uprawianą przez W.J. Cynarskiego, w pełni polecam opiniowaną pracę. Przede wszystkim znawcom tej problematyki (uczonym, studentom, intelektualistom), ale również (czy przede wszystkim popularnym Czytelnikom (w tej rzeszy, kibicom, uczniom i popularyzatorom sztuk walki oraz humanistycznej refleksji w zakresie szeroko pojmowanej kultury fizycznej i turystyki kulturowej).

² Zob. chociażby: Z. Krawczyk, *Filozofia i ogólna teoria kultury fizycznej*, „Kultura Fizyczna” 1974, nr 7; *Teoria wychowania fizycznego, a teoria kultury fizycznej*, „Kultura Fizyczna” 1971, nr 6.; *The ontology of the body: a study in philosophical and cultural anthropology*, „Dialectics and Humanistic” 1984, vol. 1; *Socjologia kultury fizycznej*, Warszawa 1995; *Sport w zmieniającym się społeczeństwie*, Warszawa 2000; *O turystyce i rekreacji. Studia i szkice*, Warszawa 2007.

³ Cyt. za W.J. Cynarski, *Spotkania, konflikty, dialogi...*, s. 47–48

⁴ Cyt. za W.J. Cynarski, *Spotkania, konflikty, dialogi...*, s. 75. Por.: K. Wojtyła, *Osoba i czyn oraz inne studia antropologiczne* [w:] *Człowiek i moralność*, Lublin 1994 oraz Jan Paweł II, *Pamięć i tożsamość. Rozmowy na przełomie tysiącleci*, Kraków 2005; *Przekroczyć próg nadziei*, Lublin 1994.

⁵ Por. M. Ponczek, *Sport, martial arts and the Roman – Catholic Church: a historical perspective*, “International Journal of Eastern Sport and Physical Education” 2007, vol. 5, nr 1 (Seoul, Korea), pp. 76–85 i M. Ponczek, *Kościół Powszechny wobec kultury fizycznej w okresie późnego antyku i średniowiecza a sztuki walki* [w:] W.J. Cynarski, K. Obodyński [red.], *Humanistyczna teoria sztuk i sposobów walki*, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2003, s. 43–49.

⁶ Cyt. za W.J. Cynarski, *Spotkania, konflikty, dialogi...*, s. 163.

⁷ Cyt. za W.J. Cynarski, *Spotkania, konflikty, dialogi...*, s. 173–174.